SM
Cª8
311

1057336
SM Cª8 311

Secretaría de Educación, Cultura y Deporte

8-5-21

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

SM
C 28
311

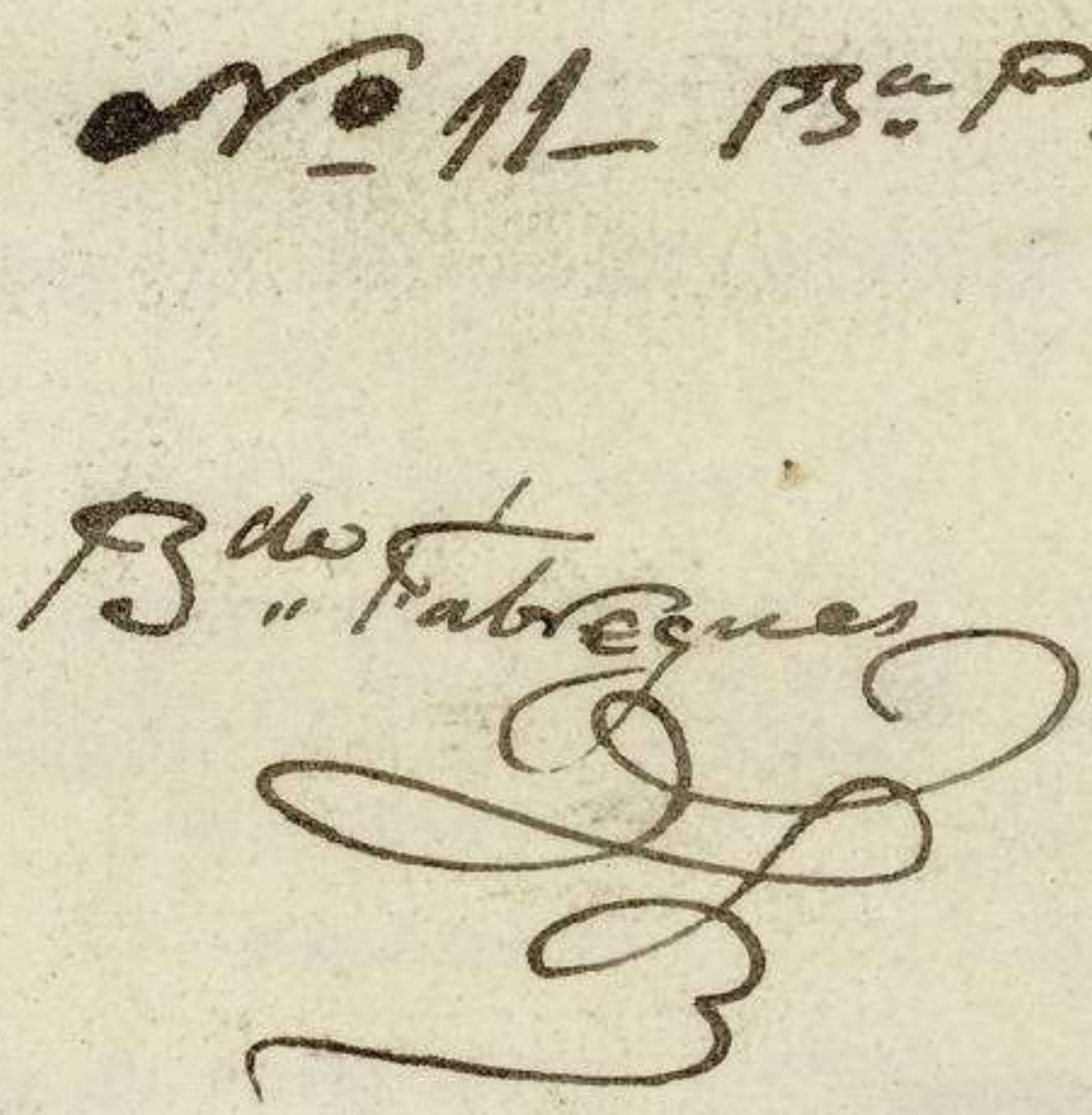

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

L' ALONSÍADA

ò

CONQUISTA DE MENÒRCA

Per el *Réy D.* Alónso III. d' Aragó
en 1287.

POÉMA EN TRES CANTS

ESCRIT EN CASTELLÁ
Per el Dr. D. Juan Ramis y Ramis
Individuo de la Real Acadèmia
de l' Historia &c.

TRADUIT

Per D. Vicènt Albèrti y Vidal.

9(46.75 Mem)
RAM
SM
c 8
311
BIBLIOTECA PUBLICA
MAHON

Ab llecència

MAHÓ.

En l' Imprenta de Pére Antòni Sèrra
1818.

A-12 H
Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

EL TRADUCTOR.

Mon ardént y antíg desitx de veurer alguna producció en nostro desmasiat olvidat vulgar, quand nó per los versats en altres idiómes, a lo ménos per aquêlls qui, nó trobàntse en aquêst càs, se deléitan igualmént en la lectura, junt ab la proporció d' haver donat a llum el benemèrit Dr. D. Juàn Ràmis y Ràmis l' Alonsíada, ò Conquista de Menorca per el Réy D. Alónso III. d' Aragó en 1287; *y essênt* una part tàn essencial é interessant de l 'historia política d' ésta Isla, *m' hàn impellit a presentar amos amats Compatriótas una tant digna Obra en son idióme natiu. Hé traduit puraménts los tres Cants del Poéma, per havêr considerat, qu' els curiósos de consultar las erúditas notas, serìan per suposat, capàssos en el Castellâ, y qu' obrint l' original, podrían jà satisférse. Mon curt traball será quissá ridiculisat per alguns qui, sens rahó, y pot ser sens coneixemént del séu pròpi*

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

idióme, lo desprecian; nonobstant, quedaré en extrém satisfét, si la pluralitat dels Menorquíns prudénts accépta ab agràdo ésta demonstració de mon afècte a servirlos.

* * * * * * *

* * * * * *

* * * *

* *

*

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

CARTA DEL AUTOR DEL POEMA AL TRADUCTOR, enviantly el manusorit que aquest ly havía confiat.

Sr. D. Vicènt Alberti y Vidal.

Molt Sr. méu, y amich: torn á Vmd. el manuscrit de la *Alonsíada*, que se há servit traduir del Castellá al nostro Menorquí, donantly las gracias per el honor que há fet a mon Poema, que no esperava rebrer per la mediocritat de la mia producció. El dit traball de Vmd. me fa confiar que ajudat de la valentía de son ingèni, podrán passar a la posteritat axi el original còm la traducció, qui es tant arreglada y brillant, y a la qual se pot aplicar, en mon concepte, el *lusit amabiliter*, de que parla Horacio. Jo me extendría més en elogiar el merit de Vmd. si no temés que algun envejós se atrevís a dir que lo fas per elogiarme a mi matex; però no puch dexar de añadirly que, vehént una pròva tant clara dels séus talénts per la poesía, dech

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

pregarlo que de tems en tems nos ne donia altres de la seua habilitat en esta bella ciència per el lustre del nostro idioma y Patria. Vegia Vmd. en lo que lo podrá servir aquest son afectisim amich y servidor, qui prega a Déu per sa llarga salut y ly besa las mans. Mahó als 13. Agost de 1818.=Juan Ramis y Ramis.

§ § § § §

§ § § §

§ § §

§

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

RESUMEN DE LA VIDA D' ALÓNSO III.

El naixemént y pàtria de nòstro Héroe, dit vulgarmént Namfós ó Amfós, s' ignòran. Fonch fill de Pére III. d' Aragó, anomenat el Gràn y de la Réina Constància sa espòsa, filla de Manfrédo Réy de Sicilia. Son pare l' enviá a la conquista de Mallòrca, lo que verificá en bréu téms. Encontràntse aquêst pròxim a la sua fi, encomená a nòstro Monàrca vingués a trèurer los Mòros de Menòrca, lo que féu, segóns alguns autórs, nó tenint més que vint y un añ. A pesár de sa robustês, sa vida fonch bastant curta, puis morí en Barcelóna die 17, segóns alguns, ò 18 segóns altres, de juñ de 1291. als 27 àñs de la sua edat de resultas d' un tumór fret quand s' aparellàva per las bódas qu' havía de celebrar en 28 del matéix, ab Leonor filla del Réy d' Inglatèrra; durantly la malaltía sòls tres dies. Com nó deixà descendència, ly succehí en la corona son germá D. Jaume II. Réy de Sicilia. Fonch sepultat en el Monastèri de Frares Menórs d' aque-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

lla Ciutat, ab l'habit de Sant Francêsch. Éra nòstro Conquistadór valerós, clemént, just, y tant lliberal, qu'en ésta virtut se señalá més que Princep algun de son téms, y fónch, a cáusa d'ésto, sobrenomenat *el Fràanch.*

* * * * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * *

* * * *

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

L' ALONSÍADA

ò

Conquista de Menòrca.

CANT PRIMER.

ARGUMENT.

Se fá memoria als Menorquíns de qu' el die de Sant Antoni Abàd, el Réy D. Alónso III d' Aragó guañá las batàllas qui asseguràren la Conquista de l' Isla, y treguéren d' élla al Mahometisme; y s' els estimula a celebrarlo. S' invòca al matéix Sant y a Sant Jordi per cantar aquêst succés, que promoguéren ab sos auxilis, y nó a las Musas qui no poguéren protegirlo. Se fá mençió de la conquista dels Pisàns, y la recuperació de Menorca per els bárbaros: del arribo a ésta de

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Pére III, y de la traició del Almoixarif, del ressentimént del Monàrca, y de la venjànsa que prometé prendrer. Sa mòrt y juraménts que prestá Alónso de trèurer los Mòros de Menorca, y plantar en élla la Fe de Jesu-Crist, y preparatius d' aquêst Soberà per executarlo. Partêix Alónso per Mallòrca, surt d' élla, y lo combat un temporal. Descripció de l' enveja. Se dispergêix l' armáda y el Réy entra en Mahó ab dèu galèras. L' enveja vé, y s' unêix als Moros. Preparatius del Almoixarif y tropas d' aquêst per oposarse al intént d' Alónso, a qui se reuneixen moltas naus. Son desembarch al nort d' aquêst port, y batàlla, qu' es doná allí prop. Els nòstros invocan als dits Sants. Singular valór de Juan de Sanestèrra. Quéda el camp per los Cristiàns, y fugen els Moros al puijol de Sant Jordi, d' ahónt pàssan al costér de Sant Antoni. S' empéña un nou combat, y quédan vensuts los bárbaros, y lo propi succehêix en el plá inmediat. Se retiran al puig del Degollador. *enarborant bandéra blànca, y el Réy ab los séus*

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

se pòsa a descansar; pero pòch después se renòva el combat per l' imprudència de Berenguér de Tornamira, qui atáca als Moros ab alguns pochs qui lo segueixen sens sebrerlo el Monàrca, qui acudêix allí ab tot el séu exèrcit, y a la fi véns als inimigs. Assistència y patrocini dels matéixos Sants en éstas batàllas, y fuita dels Moros a Sànta Águeda. El Réy màna que se degòllia á Tornamira; pero lo perdona per l' intercessió dels Baróns, y plánta el séu camp en el plà del Vergér.

. . . . . *bella horrida bella.*

Virg.

Aquêst es el gran díe, el díe memorable,
En qu' Alónso Tercér, Réy invicte y amable,
Seguit de la victòria, en *M*enorca plantá
La Fe de Jesu-Crist, salud de tot Cristiá;
En que del Aragó las Bàrras victoriósas,
Qu' eleváren los Cèls ab òbras prodigiósas,
Treguéren de nòstra Isla, ab un etèrn honór

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

La barbària africàna y sa Sècta d' errór.

Patricios Menorquíns, qu' aquêst tant ditxós díe
En un entér olvid jamài sepultat sía;
Celebràulo y donàu las gràcias a los Cèls
Ab pregàrias humils, himnes y vòts faèls.
Musas, divinidads, en tot téms fabulósas,
Que la Gentilidad creya miraculósas,
Vòstro numen no implòr, ni vòl mon esperit,
Ni donarmeł podêu, perqu' ês del tót fingit.
Vosaltres, però si, Sant Jordi, y Sant Antoni,
Columnas de la Fe, honór y testimòni,
Esforsàume a cantar ésta empresa eminént,
Que protegit havêu los dós gloriosaménts.
El Islamisme (*) fals jà més d' un sigle havía
Que per àltra vegàda ésta Isla possehía.
Desde qu' ab sos vaixélls el valerós Pisá
La tregué del podêr del bàrbaro Africá;
Però nó tardá aquêst, com a tóts es notòri,
A recobrar bén prést son antig possessòri,

(*) *Fàlsa Lléy de Mahóma.*

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Y sa piratería exercitant fortmént
Forjar als Cristiàns durs grillóns novaménte.
El gran Jaume la féu tributària y somesa,
D' Alónso àvi brillant, Réy de majór destresa,
Jaume, a qui per sos féts, per immortals tinguts,
Tributa el Orbe entér llorérs bén merescuts.
Més qu' hey hà qu' esperar d' una ànima pervèrsa?
D' un pèrfido inimig, y d' una intenció advèrsa?
Sòls pàga ab traicións finesas que percêb,
Còm ab insults majórs beneficis que reb.
Lo diguia el Soberá d' Aragó Tercér Pére,
Quand a nòstro Mahó vingué batént bandéra,
Ab s' armàda los mars dominant, dividint,
Y a tóts los séus vesins gran terrór infundint.
A la sua Real satgetas disparàren,
Y encare que perdó a Pére demanàren
L' Almoixarif y els séus de tant d' agràvi fét,
De son destino a Alcòll doná un avís perfét.
Lo sebé aquêst gran Réy, é indignat y terrible
Venjarse prést jurá, però la mòrt horribla,
Qui de sa vida el fil tardá pòch a tallar,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

L' impedí entéramént de poderlo lograr;
Més àntes qu' arribás l' hòra fatàl y trista,
Crida Alónso son fill, y tenintlo a la vistà,
Ly encarrega fortmént, que quant àntes lo fés,
Y d' aquesta nòstra Isla al fals Moro tregués:
Vés, ly diu, y venjant tàntas injurias àre,
Que del Almoixarif hà rebut ton bòn pàre,
Plànta la Fe en Menorca, y destèrra ab ta màe
La Sècta de Mahóma, el barbarisme và.
Se pròstra nostro Alónso, executárlo jura,
Son pare el benehêix, possehit de ternura;
Mòr alégre y son fill, desde el matéix instant,
No pèrd téms per cumplir lo recomenat tant.
Lo diu a sos vaixàlls, y de tót los entéra,
De sa resolució, y el séu intént qual éra,
Los demàna assistència, élls tóts fàels y actius
Procuran oferir merescuts donatius.
S' enllestêix un Combòy lleugér y formidable,
Un exèrcit vá ab éll brillant y respectable.
En el Fangós reunits, s' embàrcan tóts allí,
Y prenan de Mallòrca el séu destino en fi.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Cornél, Garcéz y Mur mànan la tròpa sola
Y las velas y rems Galceràn d' Anglesòla.
Son experiència, féts, paràulas, esperit
Un nòu ardór a tóts há bén prompte infundit.
Allí arriban, però de los téms l' inclemència
Nó los permêt seguir son camí ab diligència;
Més jamài céssa el Réy de pregar un moménт,
Puis desitja cumplir lo promês tant fortmént.
Passàren de Nadàl tótas las féstas sàntas;
Se veu calmar el vént y el mar més tranquíl qu' ántes,
Partêix Alónso luégo ab sos compàñs d' honór,
Plens de curatge y briu, d' *ànimo* y de valor.
S' acosta al *càp* d' Artuig já la brillant armáda,
Y al desembarch la gént está já preparáda,
Quand per un nòrt furiós en un moménт alsat,
S' altéra tót el mar, y es pòsa alborotat.
Surt repentinaménт del séu abisme horrible
Un mònstruo horrorós, venjatiu y terrible,
El séu cap té rodat d' espantósas serpénts,
Tót furiós, é irritat, terrór de los vivénts;
Pàlida té la *càra*, en extrém flàca y trista,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Sa bóca disfórme es, mólt horrénda sa vista;
Sa lléngua viperina, asquerósa, ab verí,
Insultant tót lo humá, é igualmént lo divì;
Son cor, qui en un viu fòch, contrari a tót bé, créma,
Impedirlo procura ab una fòrsa extréma:
L' enveja s' anomena, y aquêst mal esperit
En tot téms a los bons há fortmént perseguit.
Los séus ulls irritats per sa ràbia maligna,
Que té en si concentràda el séu pit mólt indigne,
Alégres nó estarán, nó, jamài, sinó quand
Tót vegian somergit, causànt horrór y espant.
Élla conmòu el mar, l' altéra, lo perturba,
Y el séno cristallí ab àltas ónas turba;
Élla aviva los vénts, procurant, sens cessar,
D' Alónso el gran combòy destruir prést y negar.
Seguêix la tempestat, los llamps no dónan pàusa,
El horizónt obscur un trist aspècte càusa;
Montañas àlsa el mar, y a cad' hora y moménr
S' obsérva del abisme el perill eminént.
Pero Déu qui lo veu, no permêt a la Furia
Cumplir son cruèl desitx, per més quo lo precuria:

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Sols vol provar los séus, més nó pèrdrels en và,
y així en l'eternidad lo té dispòst sa mà.
Un pèrd jà el séu timó, altre sens velas résta,
Altre els ábres y rems; y en angustia còm ésta,
Qui a *Porto Petro* vá, qui a *Cabrera* es entrat,
Qui disticnts rumbos pren per podêr ser salvat.
Alónso sòls ab dèu de las nàus que tenía,
Per fi arriba a Mahó ab briu y valentía,
Y en una petita Isla en aquêst famós port,
De las àltras espéra el arribo, o rapòrt.
L'enveja lo repàra, y mudant de progècte,
Sálta ab préssa en Menòrca, y pren un nòu aspècte;
A los Moros s'unêix, infundint en son pit
Son fanatisme, astucia y valór atrevit.
Alónso, já al entrar, descobrêix coronàdas
D'alturas mólta part, y peñas escarpádas
De tròpas un sens fi dels descendénts d'Agàr,
Qui allí al Almoixarif estàn per defensar.
Tenint noticia aquêst de la mólt gran empresa,
Que còntre son podêr s'intentàva ab firmesa,
Escriulo en continént a los Réys Africàns,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Y tremolant demàna auxili de sas màns.

Ly concedeixen tots ab confiànsa perféta,

Animats de gran zèl per la llèy del Profèta.

De tota àrma guerrérs ly envían promptamént,

Qui son còr abatut alivían fortmént.

Nó, en un tant gran apuro Alónso desconfía.

Antes bé sens cessar, en Jesu-Crist confía;

Súa es ésta venjànsa, y sa càusa del Cèl,

Y d' éll el patrocini espéra ab un fòrt zèl.

Já la sed qu' éll patêix ab los séus, mólt terribla,

L' apága Déu obrant un prodigi visible;

En dita Isleta el Réy tròba una fònt brollant,

Qu' ab sas oracións hà alcansat al instant.

Nó pàra aquí, sinó qu' el mar en gran bonànsa

Convertêix son furór, restituint l' esperànsa,

Y mólts de sos vaixélls, per el téms espargits,

Entran, y al Soberà s' encòntran tóts reunits.

Los séus Baróns ajunta aquêst Monàrca insigne,

Los pàrla, los propòsa el séu progècte digne

De prendrer tèrra prést, y als Moros atacar,

S' y conforman tóts élls, y lo ván a efectuar.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Intrèpits los Cristiàns, ab sa ballésta y llànsa,
Comènsan el combat, plens tóts de gran confiànsa,
Desembarcant al nort de nòstro port felís,
En un terréno plá, báix, descobèrt y llís.
Tot ésto s' efectúa ab Alónso en presència,
Montat sóbre un caváll de briu y resistència;
Y animant tóts los séus a tant digne combat,
S' acòsta mólt velós al inimig format.
»Deténte Alónso, y mira ésto que tu fas àre,
»Jóve Guerrér, ton còr son arrisch nó repàra?
»Ta vida impòrta mólt, y si en tants de perills
»La pèrds, còm quedarán sens tu tos amats fills?
Nó, respòn nostro Réy, *Déu m' asistêix, y hem guía,*
En sas màns m' entrég tot, mon cor en éll confía;
Ell me conservará, puis combat y peléy
Per la propagació de sa sagràda Léy.
Ab el séu General los Mòros, en efècte,
S' opòsan peleant al intént y progècte;
Y en un mólt bréu moménat aquêll plà disputat,
De sang, ferits y mòrts es càsi tot sembrat.
Se veu uns envestir, àltres qui se defènsan,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Áltres qui perseguint sos inimigs, avènsan;
Los uns quí ván a pèu, àltres qui a caváll ván,
Já separàrse es veu, já tóts reunits están.
Es *Sant Jordi y Aragó* la veu de tóts los nòstros.
Valeunos Sant Antòni, assistiu los fills vòstros.
Los Moros a Mahóma implorant, é invocant,
Féren y umplen el áire ab crids d' horrór y espant.
L' espàsa es veu brillar, volar flétxas se mira,
Tóts féren ab valór jamài vist, y qui admira.
La llánsa despedássa escuts d' un trempe viu,
y l' Agaréna sang fórma un cavdalós riu.

Un Mòro en aquêst pàs, qui avènsa un pòch de tèrra,
Déixa mólt mal ferit a Juán de Sanestèrra,
Havêntly ab son tacànt una cáma tallát,
Més éll nó cedêix, nó, al inimig malvat;
S' àlsa sóbre el caváll, còm pod, de furór cégo,
Y un tant terrible còp ly descarrega luégo,
Qu' el càp ly mitxpartêix, obrintly fins el pít,
En cástig merescut de son fét atrevít.
Los Mòros assustats a son aspècte y vista,
Fugen d' allí y s' en vàn a un costèr qui pòch dista;

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Se replegan en éll, y descànsan un poch,
Pensant bé sostenirse en éste altarós lloch.
Los perseguêix Alónso ab sas tròpas guerréras,
Per màtas, abatzérs, arjalàgas, murtéras;
Los Mòros observant que los màtan allí,
Abàixan sóbre el plà, qui s' encòntra vesí;
Se prepáran en éll, formantse pressurósos,
Los nostros a envestir no tàrdan animósos.
Áltra volta es combat, y per fi novaménte,
Quéda el Moro batut, y destruit de repént.
Lo restant del exèrcit, temerós s' apressura
A fugir prést d' allí, y guàña una àltra altura,
Deíxant mólts de los séus, un ferit, àltre mort,
Cuya sang và a tiñir, corrént, l' àigua del port.
Alónso lo repàra, y a sa gént mólt insigne,
Ab dulsura ly pàrla, y ab ánimo benigne;
A tóts los fà presént victorias, féts, piedat,
Que del favór del Cèl tóts élls han alcansat.
Nobles Baróns, los diu, *Cavallérs valerósos*,
Miráu los inimigs, com allí dalt furiósos,
Nos espéran formats, desitjant que pugêm,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

A élls, dons, prómpte anêm tóts, a élls, dons, fills méus, anêm.

La dreta del Señór nos favorêix y ajuda,
La gran forsa Agaréna ab élla havêm vensuda;
Áre, pués, no dubtêm que lo matéix será,
Y així lo fá esperar lo que tóts hem vist já.

Al obirlo los séus, possehits d' obediència,
Per batrer l' inimig, màrxan a l' eminència.
La batálla s' empéña ab gran furia y terrór,
Prodigis fént el Réy d' ánimo y de valór.
L' exèrcit animat ab l' exémple qu' éll dóna,
S' esforsa ab éll lograr la pálma y la coróna;
Al Monárca s' unêix, y ab valor singular,
Los atàchs y los tirs se tórnan renovar.
Los Moros en gran nómbre als Cristiáns s' oposan,
Y venjar lo passat ab desitx se proposan.
La peléa s' encén, jà ab gran sang hà romput;
Véncer procuran tóts, ningú vol ser vensut.
Més qui resistir pod a un esfors tant terrible?
Y qui al súmo valór d' un Capitá invencible?
El Mòro lo conêix per el dañ que ly fán,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Puis mólts d' élls quédan mòrts, ò mal ferits están.
Déixa de nòva sang cobèrta la campàña,
Y futx així còm pòd sóbre una àltra montáña,
La qn' el *Degolladór* se diu per lo passat,
Sa sepultura essênt, nó el abrigo sercat.
Enarborant en élla una blànca bandéra,
En señal de repos, y suspensió priméra,
Allí tots élls cansats s'entrégan al descáns,
Fént lo matéix Alónso ab Cavallers, e Infánts:
Quand *Mossen Berenguer* qui es diu *de Tornamira*,
Mólt temerari é inquiét, possehit de gran ira,
Uniut alguns dels séus, s' avènsa tót furiós
Y als Mòros atacar camína pressurós.
Ja s' àrma ja's combat, tot ésto en bréu termini,
Y ab un tant gran furór que tira al extermini;
Pero còm succehêix ser los nòstros tant pòchs,
Se véran al instant circuirs per tóts los llòchs.
Nó, de res los servêix el séu valor invicte
En aquêst tal encòntre y desigual conflicte;
A tóts la mòrt circuêix; y los Mahometàns
Miran ja per perduts a tóts aquêlls Cristiàns.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Alónso l'ignoráva, y avisat de paràula,
Partêix fortmént sentit, abandonant la tàula,
A socórrer los séus, qui aquêll tót nòu combat,
Imprevist, y sens órda havían empeñat.
L'exèrcit lo seguêix ab préssa y valentía,
Al Moro vàn, qui ja casi segur tenía,
Alcansant la victoria als nostros obligar
A morir o aquêll lloch bén prómpte abandonar.
Despreciant el temór vàn tóts a l'acomesa,
Fént los nostros accións d'heroisme y destresa;
Tóts los Moros, pero, cégos de gran furór,
Seguêixen obstinats en son deliri y errór.
La Mort estén allí sa faus inexorabla,
Perillant Africàns ab nómbre incalculable,
Dels nostros degollats, indignats en excés
De veurer tant y tant resistit son progrés.
Sant Jordi, y Sant Antoni en l'aire comparêixen,
Y ab son sagrat auxili als nostros protegêixen;
A los Moros, pero, fortment amenassant,
Los ténen aturdits ab gran temór, y espant.
Cedêix del tót y futx el pérvèrs Agaréno,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Y déixa aquêll fatál, y per éll trist terréno,
É internaintse en los bòschs y montàñas, per fí,
De Santa Águeda pren diligént el camí.
Alónso vencedór, a Déu gràcias degudas
Dóna per las mercês y victòrias tingudas;
Son exèrcit l'imita, y ab el més gran fervór,
Alégres himnes cánta al séu Déu y Señór.
Pero el Réy vigilant sémpre, per excellència,
En la subgecció actiu, y deguda obediència,
Màna qu' a *Tornamíra* es degòllia al moménт,
Per càstig merescut del séu atrevimént.
S' anàva á executar la sentència ordenàda,
A nó havêr los Baróns lograt qu' ésta vegàda
La piedat del Monàrca a *Mossen* perdonás,
Per sa sang, son servici, y valór del séu brás.
Alónso, libre já de sos cuidados y ànsia,
Vehént al inimig fuit a mólt gran distància,
En el *Plà del Vergér* pòsa el séu camp brillant,
Y se detén allí mólt alégre, y triunfant.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

CANT SEGON.

ARGUMÉNT

Ántes qu' els Mòros fugitius arribassin a Sant Agaíz, ó Sànta Águeda, *la fáma havía jà portat al Castéll la noticia de sa destròssa, y fuita. Aflicció de las Mòras principals, qui esperàvan allí el èxit de la peléa, desde la vinguda d' Alónso III. Una d' ellas anomenàda Zàyda, jóva mólt discréta y amábla éra espòsa d' Osmán, un dels primérs Comandants del exèrcit del Almoixarif. Ocupacións de Zàyda per distrèures de sa tristesa, qui de res l y servían. Els Moros dispèrsos se déixan veurer de lluñ, caminant a la fortalesa, y se dubta al principi si será Alónso ab sas tròpas qui vé a sitiarla. Auménta el temór y la péna de Záyda, y de las àltras Mòras ab aquêst motiu, fins que se sab ser els séus, qui se retiran al Castéll.*

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Pintura, del exèrcit Agaréno. Arriba aquêst portant sóbre llits als ferits de més consideració y entr' élls a Osmàn. Desmái de Zàyda al sebrerlo, y entre tant l' entran en son aposénto. Tórna de son abatimént, y pàrla a son espòs, queixantse de sa desgracia, y animantlo a qu' es cúria. Respòsta d' Osmàn, manifestantly qu' está per morir, y que s' es convertit a la Fe Cristiàna per el prodigi qu' há vist en las batàllas. Sas súplicas a Zàyda perque l' imitia, y sa mòrt. Zàyda se desmàya novaménts; tórna y declára que vá a morir en la matéixa Fe, y en efècte, mòr al instant. Sentiménts de sas compañéras considerant ésta catástrofe, y dels pares d' Osmán y Záyda, qui mánan enterrarlos en un matéix sepulcre.

Sunt lachrimae rerum, et mentem mortalia tangunt.

Virg.

Nó encàre a Sant Agaìz comparegut havían
Los dispèrsos mólt trists, qui d' Alónso fugían,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Quand pénétran jà allí los sensibles rumórs
De los sangriénts combats, y succehits horrórs.
Tóta llénguas, tóta ulls, tóta plómas lleugéras
La fàma havía duit las noticias priméras
De las pèrduas del Mòro y majór destrucció,
Umplint tót aquêll llòch d' espant y admiració.
Estàvan allí dàlt tótas las nòblas Mòras
La fi d' aquêst conflicte esperant tótas hòras,
Desde qu' Alónso el Franch, los perills despreciant,
A Mahó entrat havía ab s' armàda brillant.
Ansiósas de la sòrt dels séus, que mólt amávan,
Qui en l' exèrcit vensut, per dissort s' encontràvan,
Entre el dubte, el temór, l' esperànsa, y la sòrt,
Ignoran si vius són, o si hàn sofèrt la mòrt.
Unas ténan allí los séus germàns amàbles,
Áltras el séu bon pare, àltras fills apreciàbles,
Áltras los séus amants, móltas lós séus cuñats
Y allí quàntas, per fi, sos marits adorats!
En mitx d' aquêst apuro, a Zàyda trista es veya,
Filla d' un Alfaquí, de qui gran càs se feya,
Bélla, hermósa, discréta, y casàda ab Osmán,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Capitá de valór, y d' un influx mólt gran.
En tant ditxósa unió, sis mésos sòls havía
Qu' Amór ab suàve llàs units los dós tenía,
Quand per l' arribo dit d' Alónso nòstro Réy,
Separarse es precís per fòrsa, y dura lléy.
O qu' aflicció per Zàyda, ò tristesa, ò deliri!
O pàs mólt dolorós, ò suplici, ò martiri!
Vehént partir Osmàn, marxant al camp d' honór,
y exposarse als perills ab ànimo y valór.
Conêix son gèni audàs, son gèni imperturbable,
Sàb qùe las àrmas són son exercici amàble,
Y que d' Andalucía en los fèrtils camps es
Qu' el gran art de la guèrra Osmàn hà bén aprês:
Qu' en mitx de los combats, per la súa pericia,
Amat éra del Xéque y tóta la milicia,
Y l' havía elevat als empléos brillants,
Qui volían més briu, destresa, y ser constants.
Esta satisfacció qui en un més ditxós díe,
Umplía el séu béll còr de majór alegría,
Ly servía en aquêst del martiri més cruèl,
Que mai hagués patit el séu pit mólt faèl.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Considerant qu' Osmàn encarregat estáva
Dels punts de més perill, y ahont més arriscáva,
Los pensaménts més trists qu' es púguia imaginar
Tenían l' esperit ocupat sens cessar.
Las ròsas resplendénts de sa mólt bélla cára
Ab lliris alternant de blancura més ràra
Pálidas éran jà, flàcas y macilénts,
Tant éra el dolór fòrt, y opressius los torménts.
En và la trista Zàyda ab sas amigas Mòras,
Dins alégres jardins d' aquêll llòch tótas horas,
Per més que distrèurês passetjant procurás,
Res podía encontrar qui alivio ly donás.
No ly agradàvan, nó, los séus bòschs mólt ombrósos
Ní d' àves ninguns cants, als vivénts deleitósos,
Nó las hermósas flòrs ab son fragrant olór,
Ni de las clàras fònts el alégre rumór.
Pensar ab el séu bé es tóta la súa ánsia,
Ficsats sos pensaménts té en éll ab gran constància,
Y fins qu' a los séus ulls tórnia el matéix Osmán,
A sa péna, y dolór motius no faltaràn.
Son aire, son semblant, sa gracia admirativa,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Sa veu encantadóra, y sa vista atractiva,
Sas *gàlas* sa vivesa, y conténto absolut
Tot de la trista *Zàyda* ha desaparegut.
Passàva dòns així sa penósa vida ésta,
Quand el díe después de la nòva funésta,
Un gran tropéll de gént de lluñ se descobrêix,
Qui en dretura al Castéll dirigirse aparêix.
Aquí el susto y temór, aquí el espant auménta,
Los desmáis repetits aquí élla experiménta.
Serà acás el gran Lleó qu' es veu aproximar,
Y ab el exèrcit tót siti nos vé a posar?
Més d' una hòra durá l' incertitut terribla,
Ántes que se sebés, essênt já distinguible,
Ser lo qu' es descobrêix *sòls* los Mahometàns,
Nó los temuts guerrérs dels inimigs Cristiáns.
Qu' hórrórósa es sa vista, ò que trist son aspècte!
En sas *àrmas*, vestits, y qualsevol obgècte!
Los uns derramant sang, altres sens son calsat,
Y a pénas ningun d' élls sens feridas quedat.
Estandarts destrossats, mitjas llunas per tèrra,
Maltractats y romputs los instruménts de guèrra.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Los cavàlls són mólt pòchs, y ab el adrês destruit,
Tót manifésta bé lo qu' els há succehit.
Als primérs, sóbre llits, de pròp seguir se veuen
Tóts los demés ferits, qu' ab més perill se creuen;
y per desgràcia, en fi, de Zàyda infelis tant,
Allí vé el séu Osmán pálid, cási espirant.
Tres feridas mortals la sòrt ly há destinadas,
Qui en el curs del camí mólt se són agravadas,
Y qui sòls ly han deixat, per distinguir que viu,
Una bréu resistència, un aire fugitiu.
O qne dolór per Záyda, esposa en extrém trista,
Qui a pénas lo há sebut, y encare nó per vista,
Quand s' apodéra d' élla un desmai el més fòrt,
Y cáu sens los sentits, ab imátja de mòrt.
Sas esclavas, plorant, de tèrra la suspénen,
Y ly aplican remêis los més actius que ténen;
Élla torna, per fi, quand son Osmán amat
Dins el séu aposénto havían já portat.
Zayda trista lo mira, y s' acòsta plorósa,
Y gemegant ly diu, ab veu mólt llastimósa.
»Mon Osmán, còm estás? Com te vetx? Lo creuré?

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

„Quina mudànsa es ésta, espòs, o mon dóls bé?
„Viurer sens tu no puch; la túa vida es mía,
„Si moriguéssis tu, luégo jo moriría;
„Insuportáble já sería el existir,
„Priváda del que jo ám, y per qui sol respir.
„Mirêm si hey há remêi a las túas feridas,
„Peritos, confeccións vénguien més exquisidas.
„Esfòrsiense en curarte, y quissá los justs Cèls
„Ohirán los clamórs de nostros cors fièls.„
El séu Osmán lo sént, y já sens resistència,
Y en el ultim instant de la súa existència,
„Déixalo Záyda mía, excláma dolorós,
„Déixalo, qu' el morir per mi s' há fét forsós.
„No dónan lloch mos mals a obrar la medicina,
„Així lo há dispost Déu ab sa forsa divina,
„y el únich gran consòl, que quéda a mon cor trist,
„Es que múir abrassant la Fe de Jesu-Crist.
„En las sangriénts accións, per los nostros tinguda
„Còntre Alónso tercér, pero tótas perdudas,
„ En los áires hé vist dós grans Sants qui a favór
„De nòstros inimigs peleávan ab valór.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

»Tàl prodigi deixà mon ànima admiràda,
»Y desde aquêll momént convensuda es quedàda
»Ser la Cristiàna Lléy la vertadéra y gran,
»Fals el Mahometisme, absurdo l' Alcorán.
»Seguêixme en ésto Zàyda, ò molt amàda espòsa,
»Així te lo demán, en élla ta fe pòsa,
»y adiós puis nós sepàra, en fi, la dura mòrt,
»Adiós, que já nó puch resistir a ma sòrt.»
Qui podrà áre pintar la tristesa excessiva?
Y qui el gran plant de Zàyda y sa péna opressiva?
Desmayàda jà quéda en tèrra novaménT,
A fòrsa d' un dolor tan actiu, y violént.
Élla tórna, per fi, més puraménT procura
»Dir: Osmán te seguêsch, el méu còr te lo jura;
»Així còm hàs volgut te seguêsch mon dols bé;
»Tu hás mort, mon Osmàn, jo lo matéix feré.
»Si, estimat, moriré, pero ab Cristo abrassàda,
»Nó me repugna, nó, sa Lléy dolsa y amàda,
»Y encáre qu' ésta Fe jò en publich no profés,
»Cristiá sémpre es estat el méu còr en excés.»
Ésto diu, y plorant, al séu Osmán abrássa,
Al desitjat Osmán, qui el séu pit ly traspàssa,

Y ésta tant dólsa acció, que ly dicta el amór,
Auménta son martiri, aviva son dolór,
Acceléra sa mòrt, y já sos ulls hermósos,
A cáusa d' un tel dénso, obscurs y tenebrósos,
Se tàncan a la llum, y se ly veu faltar
Sa encantadóra veu, qui a tóts feya admirar.
A las rosas semblant, qui del nòrt combatudas,
Sa brillantês, fragráncia, y fullas hàn perdudas,
Així s' encòntra Zàyda, així dons há quedat
En un apuro tál no vist, è inesperat.
No pod resistir més, ly entra un fòrt paroxisme,
Un desmái já mortal, qui prést del tot l' abisma,
Qui l' ánima ly arránca, y quéda el séu béll còs
Pálid, gelat, y sech, y en un etèrn repòs.
Tóta amiga y esclàva, ab tót ésto a la vista,
Plòra de Zàyda y Osmán la sòrt funésta y trista»
Y dins tot aquêll llòch no s' ou ressonar més
Que gran plant y suspirs d' éstas y los demés.
Sos pàres qui igualmént contémplan ésta escéna
Ab el còr traspassat de la més viva péna,
Disponen que los dós junts sían sepultats,
Per ser en mort units, com son en vida estats.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

CANT TERCÉR.

ARGUMÉNT

Alónso entretant que son exèrcit descànsa, s' ocupa en l' entèrro dels Séus, qui hàn perillat en las batàllas: fá dejunar sas tròpas per élls, y màna celebrar sufràgis per sas ánimas. En ésto pàssan cinch díes, y al transpuntar el sisè márxa ab son exèrcit a Santa Águeda. L' escabrosidad del camí, junta ab los gèls y frets del téms, lo deténen dos díes, y arriba, per fi, a las inmediacións del Castéll. Espant dels Mòros ab aquêst motiu El Almoixarif ajunta son consêll, y resòl que la fortalesa y demés de l' Isla s' entréguian al Monàrca, ab tal, qu' el Xéqué Mòro se puguia embarcar per allí ahónt gustia, ab sos béns, donas, fills y paránts, sens pagar còsa alguna, y puguian igualmént férlo els

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

altres pagant cade un sèt dóblas y mitja, y els qui nó, quédian per esclaus; però qu' el Réy concedesquia bonas y capássas nàus als qui surtian. Alónso ló accépta, entra victoriós en Santa Águeda, la guornèix, y els contribuyénts se refugían a l' escuadra. D' allí el Monàrca pàssa a Ciutadélla, y màna se celébria una solémna fésta, después de dispòndrer que s' erigigués Iglesia, y lo matéix en Mahó, fént tancar de muràdas a las dúas ciutats. S' enarbóra la Creu en tóta Menòrca, la visita, y establèix lléys perque prospéria. Ordéna la construcció del palàció Reàl en Ciutadélla, y que l' Isla sía poblàda de Catalàns, deixant per Governadór a Pére de Lésbia; y anomena Balles y altres empleats per el govèrn de càde pòble y son districte. Concelèix grácias y tèrras als qui l' han servit, funda un Convént de Mercenaris, y una Càsa d' Antonins. L' Almoixarif, ab los demés Mòros qui s' en éran anats, perillan en las tempestats, y Alónso fá surtir de l' Isla la majór part dels esclaus per vendr' els fóra d' élla. Guar-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nèix los punts, y disponéntse per anàrsen, veu en somit á un Hermitá, qui ly anuncía la constáncia dels Menorquíns en la Fe, y altres succéssos de l' Isla. Alónso se despèrta, admira el sòmit y partèix. Demostracións d' alegría de sos vaixalls a son arribo en sos demés dominis.

. . . . . *pariter pietate, vel armis*
Egregium. . . . . . .

Virg.

Méntres que los valénts están tóts descansant,
Y a tót lo successiu se van jà preparant,
Nòstro mólt devòt Réy, victoriós y benigne,
S' ocupa en lo divino òbra d' Alónso digna.
La Sànta Religió de Jesu-Crist, son Déu,
Se presénta a sa vista, y temerós còr séu,
Y mostrantly els vaixalls, qui en las accións tingudas,
Exposantse per éll, sas vidas hàn perdudas,
Generósa encarrega a sa gran caritat
Implòria de los Cèls el auxili y piedat

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Per los qui nó purgats de sas culpas encàre,
Nó hàn així merescut veurer de Déu la càra.
Alónso se conmou, quéda mólt enternit,
Y ab un còr Cristià, compassiu y contrit,
Sa gént fà dejunar, y per més benefici,
Oferir al Déu viu el incruént Sacrifici.
Los réstos de los séus, qui en el camp del honór
Hàn perdut el séu ser, combaténts ab valór,
Que sían tóts sercats, y los entèrrian màna,
Acció caritativa, y en veritat humàna.
Cinch díes descansá nòstro Monàrca actiu,
Y el sisè transpuntant, màrxa ab valor y briu,
Ab l' exèrcit entér, del Mòro a l' acomesa,
Qui té de Sant Agaíz tóta la fortalesa.
Pássa per alts peñals tót d' abatzérs cobèrts,
Per profundos barranchs, y bòschs càsi desèrts;
Y en superar los fanchs, y áiguas estañàdas,
Per el camí es deté dúas llàrgas jornàdas.
Ells s' acòstan, en fi, a lo més elevat,
Ahónt el fòrt Castéll s' encòntra situat,
En qu' els Mòros tancats, refugiats estàvan,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.

Y qui més mòrts que vius de temór s' encontràvan,
Allí en và ajuntats tóts, qui fugir hàn pogut,
Puis al veurer al Réy, cade un se creu perdut.
Ajunta Almoixarif son consêll y s' opína,
Y entre suspirs y plant per fi, se determína
Al Monàrca, qui vé, Embaixadórs enviar,
Per si éll algun partit vol a cás acceptar.
Així lo fá, y tot d' una éll despátxa, en efècte
Quatre Moros instruits, hábils y de respècte,
Qui dels rebuts insults ly demánian perdó,
Proposantly después son plá é intenció:

»Qu' el Xéque Moro exémpt y libre surtir púguia
»Ab sos béns, donas, fills, y tot lo qu' ab éll dúguia,
»Podéntse retirar al lloch de son volêr,
»Y ab tóts los séus paréntsi lo matéix deguia ser.
»Que tót Moro y tót Turch ténguia també esta grácia
»Per sèt dóblas y mitja, ab qu' al Réy satisfácia,
»Y aquêll qui ésto no púguia al vencedór pagar,
»En Menorca matéixa esclau dêguia quedar;
»Pero per embarcar tóts los qui surtir deguian,
»Los dónia bonas náus, a fi que bé navêguian.»

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Ab éstas condicións, y pácte sobredit,
Trist el Almoixarif, mólt confús y aturdit,
Convé ab sos Consellérs, ab tals precaucións preras,
Cedir Menorca al Réy, ab totas fortalesas.
Alónso, en sumo grau, Alónso generós,
Y de tóts los séus fills pare el més amorós,
Estos a un triunfo nòu, que já nó necesscita,
Preferêix preservar, y el perill los evita;
Y ab aquella bondad, qui tant lo distinguêix,
Tót lo qu' hán demanat, als Moros cencedêix;
Així els qui satisfán, s' abrigan a l' armáda,
Y ell en Sant Agaíz, fá victoriosa antráda.
Obsérva lo elevat, veu lo gran y lo béll,
Considera lo fort qn' es el já pres Castéll.
Sas minas reconêix, los séus cuartérs n' olvida,
La conquista deixánt suficiéntmént guarnida,
Éll surt en fi d' allí, y a Ciutadélla vá,
Dita *Jamna* y *Jamnona* en sigles passats já.
Mána fér una Iglesia, y qu' en son área sía
El Sacrifici incruént celebrat aquêll díe.
Que s' engrandésquian vol Ciutadélla y Mahó,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Per ser los més antigs, y per sa situació.
Los fá luégo circuir de baluarts y murádas,
Y que per los captius dêguian ser fabricádas.
En tóta l' Isla es plánta el ábre de la Creu,
Señál de tot Cristiá, y escut del qui en éll creu.
Las Mesquitas del tot s' arrásan y extingueixen,
O en témples del Déu viu prompte se converteixen.
Nostro molt sábi Réy dispòn també igualmént
Qu' en Mahó s' erigêsquia Iglesia en continént;
A motiu de qu' ab tal, moráda qu' es fabríquia,
Y ab el séu famós port d' habitants moltiplíquia.
Visita l' Isla tóta, y de zèl abrasat,
Ab el majór judici, y gran benignidad,
Mólt saludáblas lléys, justas, y en bréu termini,
Posa, a fi de qu' així prospéria son domini.
S' eléva en Ciutadélla el palácio Reál,
Edificis bastants, ab promptitut igual;
Y Menorca prenint un del tót nou aspècte,
Aparêix no ser já lo qu' élla éra en efècte.
De Cataláns nostra Isla es vá luégo poblant,
Y Pére de Lésbia es elegit Comandant.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Créa Balles, Empleats, qui ab ditas lléys estrictas
Govèrnian cáde poble, ab tots los séus districtes.
Gracias, exempcións, tèrras há concedít
A los qui en ésta empresa ab valór l' hán servit.
Convént de la Mercê funda sa gran clemència,
Y a Cása d' Antonins dóna també existència.
En tant l' Almoixarif mólt confus y abatut,
Vehént el èxit trist, qu' havía en tot tingut,
De l' Isla éra surtit ab la péna més viva,
Ab sas donas, sos fills, paréuts, y comitiva;
A Berberia tots anávan, més el vént
Ab furór s' oposá al progectat inténts,
Sepultántlos així entre l' àigua irritàda,
Sens deixar de tots élls a persóna salváda.
La matéixa dissort tinguéren aquélls tals,
Qui volguéren sguir progècte y rumbo iguals,
Y d' África la còsta espantáda y mólt trista,
Sos cadávers tingué espargits a la vista.
A las horas el Rey de tóts los qui hàn quedat,
Sent en nómbre excessiu, y sens necessidat,
A sos demés estats la majór part envía,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

A fi que càde un d' éllls per escláu venut sía.
Son gust y voluntad essent del tot complits,
Y deixant tóts los punts suficiéntmént guarnits,
De Menòrca a sortir comènsa a prepararse,
Puisque jà el séu sant fi hà vist en bé lograrse;
Quand en l' última nit qu' en ésta Isla passá,
En sòmits descobrêix veneráble Hermitá,
Qui ly aparêix parlar d' ésta manéra digna,
Ab una veu afàbla, y càra mólt benigna:
»El Cèl, Alónso, apròva ésta conquista gran,
»Y ab agràdo tos féts tóts confirmats están:
»Si ab élla ton espàsa há l' infàmia venjàda,
»Es estat per plantar la Fe de Cristo amàda;
»Sémpre, no interrompuda es mantendrá ésta Lléy,
»Aixì te lo assegur, Alónso piadós Rey.
»Serán los Menorquíns, ab mólt gran eficàcia,
»Somesos en extrém a dita Lléy de Gràcia;
»Per més que mudian mólt los téms y las edats,
»A sa Religió serán sémpre inclinats;
»Y ni l' esclavitut, ni la mòrt dolorósa
»Los ferán renunciàr la súa Fe amorósa.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

»Menòrca aumentará, y ab el téms a venir,
»Son pròpi Bisbe, en fi, tornarà possehir;
»Y el rebaño Cristiá bàix Prelat respectáble
»Florirá en gran manéra ab sa protecció afábla.
»La Sede de Sévéro, y Macario, ab honór,
»Qui l' ocupia tindrá, féntsen acrehedór,
»Y Vila, Juano, y Creus, per sa conducta béllа,
»Se ferán celebràr asseguts sóbre d' élla.
»A éstos, per sigles mólts, altres més seguirán,
»Qui per l' exémple y llums també alabats seràn.
»Illustres produirá ésta Isla conquistàda,
»Per son caràcter pío, y virtut celebràda;
»Altres en pàu y guèrra en gran mòdo aplaudits
»Y en las ciències y arts ab fáma distinguits;
»Altres qui correràn los mars més perillósos,
»Despreciant los forts vénts, y rompénts espantósos,
»Áltres per sa pericia y per los séus talénts,
»Serán hábils maríns, y en efècte valénts.
»Aquêst port de Mahó, per sa gran excelliència,
»Famós se ferà un díe ab tánta concurrència,
»Las escuadras brillants d' un y àltre Món vindrán,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

»A refugiarse y sémpre al abrigo estarán.
»El Lazareto Reàl es veurá en éll alsarse,
»En que tótas las náus dêguian bén expurgarse,
»Las qui vénguian, es dir, de paratge apestat,
»O ab la suspita sòls de si a càs lo es estat.
»Tindrá Mahó, tindrà magatzêms de respècte,
»Son Arcenal capàs, en el qual, al efècte,
»Remendarse podrá de tóts los dañs rebuts
»Vaixéll qualsevól sía en totas parts tinguts.
»Se construirán en éll bélls bastiménts de guèrra
»Aumént del Reàl servici, honór d' aquesta tèrra,
»Ab àltres destinats al tràfich y comèrs,
»Qui se fabricarán en paratge divèrs.
»Més la funésta enveja. . . O quant jo lo sént àre!
»Quant, Alónso, repugn dirtelo a la càra!
»Sa zizàña en ésta Isla ab dur bras sembrarà,
»Y dañs mólt repetits als Isléños ferá.
»Nàixer d' ésta es veurá la terribla discòrdia,
»Y éste avòrt infernal, y sens misericòrdia,
»L' Isla en ocasións dominará ab grans mals,
»Y els efèctes serán mólt nocius y fatals.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

»La negra ingratitut será també un defècte
»A qu' el còr Menorquí estará mólt subgècte,
»L' ingratitut, torn dir, funésta producció
»Del vílissim egoisme y de la presumció.»
Céssa, y desaparêix, tót en un sòl termini,
Alónso se despèrta, admira el vaticini,
S' embárca desde luégo, y velós navegant,
Vá a reunirse ab sos fills, qui l' están esperant.
Él arriba sá y sàlvo en mitx de l' alegría
Dels Séus, qui ab festius cants celébran aquêll díe,
Còm també sa victòria, alégres finalmént
Al veurer son bòn pàre, y son Réy mólt cleménf.

F I.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte